

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

არტემ არარატელი

არტემ არარატელი (დ. 1774), სომეხი მემუარისტი. მისი სახელით ცნობილია 1813 პეტერბურგში დაბეჭდილი მემუარული წიგნი „არტემ არარატელის ცხოვრება...“ (ნაწ. 1-2, რუს. ენაზე). ალა მაჰმად-ხანის შემოსევის დროს (1795) ა. ა. საქართველოში იმყოფებოდა. აღწერილი აქვს XVIII ს. II ნახ. საქართვ. და მომიჯნავე ქვეყნების ცხოვრება. ა. ა-ის წიგნი ტენდენციური ხასიათისაა. ზოგიერთი მკვლევრის აზრით, ა. ა. ალა-მაჰმად-ხანის, უფრო გვიან კი ცარიზმის აგენტი იყო. მიუხედავად ამისა, ნაშრომს, როგორც წყაროს, XVIII ს. II ნახ. საქართველოს და მეზობელი ქვეყნების ისტორიისათვის გარკვეული მნიშვნელობა აქვს.

ლიტ.: ც ი ნ ც ა ძ ე ი., ალა-მაჰმად-ხანის თავდასხმა საქართველოზე 1795 წ., თბ., 1969; М а р р Н. Я., Подлог Артемия Арапатского раскрыл А. Е. С., Баку, 1894; «Записки Вост. Отделения Рус. археол. об-ва», 1896, т. 9, в. 1 - 4; Жизнь Артемия Арапатского, изд. К. Н. Григорьяна при участии Р. Р. Орбели, М., 1981.

დ. მეგრელაძე
